

AŞIRI SAĞ VE BAŞBAKAN MERZ ARASINDA: ALMANYA

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2025 / 21

13.05.2025

Avrupada yükselen yabancı düşmanlığı, özellikle Almanya gibi ekonomik ve siyasi açıdan lider konumdaki ülkelerde hem iç politikayı hem de uluslararası ilişkileri derinden etkileyen bir mesele haline gelmiştir. Almanyanın 23 Şubat 2025teki erken genel seçimleri ve ardından yaşanan siyasi gelişmeler, bu tehdidin yalnızca toplumsal değil, aynı zamanda kurumsal düzeyde, özellikle Alman seçim sistemi üzerinde nasıl bir baskı oluşturduğunu gözler önüne sermektedir. Friedrich Merzin başbakanlık süreci ve hemen ardından gerçekleştirdiği Fransa ve Polonya ziyaretleri, bu bağlamda hem Almanyanın iç politik çalkantılarını hem de Avrupa Birliğinin (AB) geleceğine yönelik stratejik hamlelerini anlamak için kritik bir perspektif sunmaktadır. Bu analizde, yabancı düşmanlığının Alman siyasetine etkileri, Merzin dış politika hamleleri ve bu gelişmelerin ABnin bütünlüğü üzerindeki yansımaları ele alınacaktır.

5 Mayıs 2025 Salı günü, Almanya Federal Meclisinde yapılan başbakanlık oylamasında, Hristiyan Demokrat Birlik (CDU) lideri Friedrich Merz, CDU/CSU ve Sosyal Demokrat Parti (SPD) koalisyonunun toplam 328 sandalyesine rağmen, ilk turda gerekli 316 oyu alamayarak sadece 310 oyda kalmıştır. Bu, Almanyanın savaş sonrası tarihinde bir ilk ve koalisyon içindeki güven bunalımını açıkça ortaya koymuştur. İkinci turda 325 oyla başbakan seçilen Merz, bu süreçte hem iç politikada hem de uluslararası arenada zayıflamış bir lider imajı çizmiştir[1].

Aşırı sağcı Almanya için Alternatif (AfD) partisi, bu siyasi krizi fırsat bilerek erken seçim çağrısında bulunmuştur. AfD Eş Başkanı Alice Weidel, Merzin ilk turdaki başarısızlığını Almanya için iyi bir gün olarak nitelendirirken, partinin kamuoyu yoklamalarında önde olduğunu iddia etmiştir. AfDnin %19,5 oy oranıyla seçimlerde ikinci parti olması ve anketlerde lider konuma yükselmesi, yabancı düşmanlığı ve göç karşıtı söylemlerin Alman toplumunda giderek daha fazla karşılık bulduğunu göstermektedir. Merzin göç politikalarını sıkılaştırma önerileri, AfDnin dolaylı desteğiyle meclisten geçmiş, bu da CDUnun güvenlik duvarı (Alm. *Brandmauer*) ilkesini sorgulayan tartışmalara yol açmıştır[2]

CDU/CSU-SPD koalisyonu, 9 Nisan 2025te 144 sayfalık bir protokolle kurulmuş, ancak Merzin göçmen karşıtı politikaları SPDnin sosyal demokrat değerleriyle çelişmektedir. Koalisyon sözleşmesi, sınır kontrollerinin artırılmasını, sığınmacıların geri gönderilmesini ve aile birleşimi süreçlerinin iki yıl süreyle askıya alınmasını öngörmektedir. SPD, iltica hakkının korunması ve AB hukukuna uyum konusunda ısrarcı olsa da, Merzin kontrol ve sınırlama odaklı yaklaşımı, koalisyon içinde gerginlik yaratmaktadır. Bu durum, yabancı düşmanlığının yalnızca aşırı sağın değil, merkez sağın da politikalarını şekillendirdiğini ortaya koymaktadır[3].

Almanyadaki gelişmeler, Avrupa genelinde yabancı düşmanlığının siyasi sistemleri tehdit ettiği bir döneme denk gelmiştir. AfDnin yükselişi, Hollandada Geert Wildersin Özgürlük Partisi, Fransada Marine Le Penin Ulusal Birlik partisi ve İtalyada Giorgia Meloninin İtalyanın Kardeşleri gibi aşırı sağ hareketlerle paralellik göstermektedir. Bu partiler, göçmen karşıtı söylemleriyle sadece iç politikayı değil, ABnin birliğini de tehdit etmektedir. Merze AfD ile dolaylı işbirliği suçlamaları, merkez sağın popülist sağa kayma riskini artırmakta ve bu durum Alman seçim sisteminin istikrarını sorgulatan bir unsur olarak öne çıkmaktadır[4].

Alman seçim sistemi, orantılı temsil esasına dayalı bir modelle koalisyon hükümetlerini teşvik etmektedir. Ancak AfDnin yükselişi ve Merzin ilk turda güven oyu alamaması, sistemin kırılma noktalarını ortaya koymaktadır. AfDnin Alman Anayasasına tehdit olarak tanımlanması ve istihbarat tarafından izlenmesi, partinin siyasi meşruiyetini tartışmaya açsa da, halk desteği sistemin sınırlarını zorlamıştır. Merzin AfDnin dolaylı desteğiyle göç önergesini geçirmesi, diğer partilerin güvenlik duvarı ilkesini zayıflatmakta ve koalisyonların işlevselliğini tehdit etmektedir. Bu, Alman demokrasisinin yabancı düşmanlığı karşısında kurumsal bir sınavdan geçtiğini göstermektedir[5].

Başbakan Merzin Fransa ve Polonya Ziyaretleri

Merzin başbakan seçildikten hemen sonra, 6-7 Mayıs 2025te Fransa ve Polonyaya gerçekleştirdiği ziyaretler, Almanyanın Avrupadaki liderlik rolünü yeniden tanımlama çabasının bir yansımasıdır. Ancak bu ziyaretler, iç politikadaki çalkantılar ve yabancı düşmanlığının gölgesinde gerçekleşmiştir.

Merz, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile Pariste bir araya gelmiştir. Bu ziyaret, Merzin Avrupa Birliğinin motoru olan Almanya-Fransa eksenini güçlendirme ve ABnin stratejik özerkliğini artırma hedefinin bir göstergesidir. Ziyaret, Merzin başbakanlık oylamasında yaşadığı sarsıntının hemen ardından gerçekleştiği için, uluslararası alanda meşruiyetini pekiştirme çabası olarak da değerlendirilebilir.

Macron ve Merz, Ukraynaya destek, savunma harcamalarının artırılması ve ABDnin yeni yönetimiyle ilişkiler gibi konuları görüşmüştür. Merz, Gazzedeki gelişmelerden derin endişe duyduğunu ifade ederek, Almanyanın Ortadoğu politikasında dengeli bir çizgi izleyeceğini vurgulamıştır[6]. Macron, Merzin seçim zaferini kutlayan ilk liderlerdendir ve

söz konusu ziyarette güçlü ve egemen bir Avrupa için işbirliği mesajı vermiştir. Fransa ziyareti, Merzin Avrupa entegrasyonuna verdiği önemi ve ABDden bağımsız bir Avrupa savunması vizyonunu güçlendirme arzusunu yansıtmaktadır. Ancak, Merzin göç karşıtı politikaları, Fransa'nın daha liberal göç yaklaşımlarıyla çelişebilecektir. Yabancı düşmanlığının her iki ülkedeki aşırı sağ partiler (AfD ve Ulusal Birlik) aracılığıyla yükselmesi, bu işbirliğini sekteye uğratabilir. Merz-Macron ikilisinin, Polonyayı da kapsayan bir Avrupa motoru oluşturma çabası, AB içindeki kutuplaşmayı aşmak için kritik bir husustur[7].

Merz, Fransa ziyaretinin ardından Polonya Başbakanı Donald Tusk ile görüşmek üzere Varşovaya geçmiştir. Bu ziyaret, Merzin Polonya ile ilişkileri bir üst seviyeye taşıma hedefini yansıtırken, Weimar Üçgenini (Almanya, Fransa, Polonya) canlandırma çabasının bir parçası olarak da değerlendirilebilir. Polonya, Ukraynaya destek ve Rusyaya karşı sert politikalar konusunda Almanyanın kilit müttefiklerinden biridir[8].

Görüşmelerde, Ukraynaya askeri destek, enerji güvenliği ve ABnin doğu sınırlarındaki göç baskısı ele alındı. Merzin Polonya ziyareti, Almanyanın sınır kontrollerini sıkılaştırma politikalarının Polonya ile koordinasyonunu sağlama amacı taşısa da[9], Tusk, Merzin Avrupa savunmasına yönelik vizyonunu desteklediğini belirtmiş, ancak Polonyanın kendi aşırı sağ hareketleriyle mücadele ettiği bir dönemde, sınır kontrolleri konusunda tam bir uyum sağlanamamıştır[10].

Polonya ziyareti, Merzin ABnin doğu kanadını konsolide etme ve Rusyaya karşı birleşik bir cephe oluşturma stratejisinin bir parçasıdır. Ancak, Polonyadaki Hukuk ve Adalet Partisinin (PiS) etkisi ve yabancı düşmanlığı, Tusk hükümetinin Merz ile tam bir uyum sağlamasını zorlaştırıyor. Merzin göçmen karşıtı söylemleri, Polonyanın sınır politikalarını desteklese de, ABnin ortak iltica politikalarına zarar verebilecektir. Çünkü Polonya Başbakanı Tusk Merzin sınır kontrollerini sıkılaştırma planına karşı çıktığını açık bir şekilde ifade etmiştir. Weimar Üçgeninin yeniden canlandırılması, yabancı düşmanlığının AB içindeki ayrışmaları derinleştirilmesi durumunda sınırlı kalabilecektir[11].

Merzin Fransa ve Polonya ziyaretleri, Almanyanın AB içindeki liderlik rolünü yeniden inşa etme çabasını yansıtırken, yabancı düşmanlığının bu süreci nasıl karmaşıktırdığını da ortaya koymaktadır. Merzin Avrupanın ABDden bağımsızlığını sağlama vizyonu, NATOnun geleceğine dair belirsizlikler ve ABD'deki Donald Trump yönetiminin öngörülemez politikalarıyla birleştiğinde, ABnin stratejik özerklik arayışını hızlandırmaktadır. Ancak, AfD gibi aktörlerin Almanyada ve diğer Avrupa ülkelerindeki yükselişi, bu vizyonu tehdit etmektedir. Yabancı düşmanlığı, yalnızca iç politikada kutuplaşmayı artırmakla kalmayıp, aynı zamanda ABnin ortak değerler etrafında birleşmesini zorlandırmaktadır. Merzin ziyaretleri, bu bağlamda hem bir fırsat hem de bir sınav niteliği taşımaktadır.

Yabancı düşmanlığı, Almanyada yalnızca toplumsal bir mesele olmaktan çıkmış, demokratik kurumları ve seçim sistemini doğrudan tehdit eden bir unsur haline gelmiştir. AfDnin %19,5 oy oranı ve anketlerde lider konuma yükselmesi, orantılı temsil sisteminin aşırı sağa alan açtığını gösteriyor. Merzin AfDnin dolaylı desteğiyle göç önergesini geçirmesi, CDUnun geleneksel güvenlik duvarı ilkesinden sapma riskini artırmaktadır. Bu durum, koalisyon hükümetlerinin işlevselliğini zayıflattığı gibi, seçim sisteminin istikrarını

da sorgulatmaktadır.

Ayrıca, Merzin ilk turda seçilememesi, koalisyon içindeki güven bunalımını ve ideolojik uyuşmazlıkları gözler önüne sermektedir. SPDnin sosyal demokrat değerleri ile CDU'nun göç karşıtı politikaları arasındaki çatışma, koalisyonun kırılma potansiyelini artırmaktadır. AfD'nin bu çatlakları fırsat bilerek erken seçim çağrısı yapması, sistemin krizlere yanıt verme kapasitesini test ediyor. Yabancı düşmanlığının bu denli kurumsal bir tehdit oluşturması, Alman demokrasisinin Nazi geçmişiyle yüzleşme çabalarını da zorlaştırıyor. Avrupa genelinde ise, yabancı düşmanlığı AB'nin ortak iltica politikalarına ve serbest dolaşım ilkesine tehdit oluşturmaktadır. Merzin sınır kontrollerini sıkılaştırma vaadi, Schengen Alanının bütünlüğüne zarar verebilir ve diğer üye devletlerle gerilim yaratabilecektir. Bu, AB'nin birliğini koruma çabalarını baltalarken, aşırı sağın popülist söylemlerine ivme kazandırmaktadır.

Friedrich Merzin başbakanlık süreci ve Fransa ile Polonya ziyaretleri, Almanyanın hem iç politikada hem de uluslararası arenada karşı karşıya olduğu karmaşık dinamikleri ortaya koymaktadır. Yabancı düşmanlığı, AfD'nin yükselişiyle birleştiğinde, Alman seçim sistemini ve AB'nin birliğini tehdit eden bir güç haline gelmektedir. Merzin dış politika hamleleri, Avrupanın stratejik özerkliğini güçlendirme potansiyeli taşısa da, iç politikadaki çalkantılar ve koalisyonun kırılma potansiyeli bu vizyonu gölgelemektedir.

*Görsel: <https://www.bbc.com/turkce/articles/c80y5lvdkdyo>

[1] Alman Siyasetinde Şaşırtan Gelişmeler: Tarihte Bir İlk, *Sözcü*, sozcu.com.tr, 6 Mayıs 2025, <https://www.sozcu.com.tr/tam-kuracaklar-derken-merz-ilk-turda-sansolye-olamadi-p171092>.

[2] Almanya Seçimleri: Muhafazakâr CDU/CSU Sandıktan Zaferle Çıktı, Aşırı Sağcı AfD İkinci Sırada, *BBC Türkçe*, bbc.com.tr, 24 Şubat 2025, <https://www.bbc.com/turkce/articles/ce3011vyd3xo>.

[3] Almanyanın Yeni Hükümetinden Daha Sıkı Sınır Kontrolü Vaadi, *EuroNews*, tr.euronews.com, 30 Nisan 2025, <https://tr.euronews.com/2025/04/30/almanyanin-yeni-hukümetinden-daha-siki-sinir-kontrolu-vaadi>.

[4] Almanya Seçimleri AByi Nasıl Etkileyecek? Friedrich Merz Birliği Toparlayabilir Mi?, *BBC Türkçe*, bbc.com.tr, 25 Şubat 2025, <https://www.bbc.com/turkce/articles/c80y5lvdkdyo>.

[5] Almanyada Hristiyan Birlik Partilerinin başbakan adayı Merz, aşırı sağcı AfD ile işbirliği yapacak mı?, *VOA*, voaturkce.com, 28 Ocak 2025, <https://www.voaturkce.com/a/almanyada-hristiyan-birlik-partilerinin-basbakan-adayi-merz-asiri-sagci-afd-ile-ibirligi-yapacak-mi/7052841.html>.

[6] Almanya Başbakanı Merz: Gazze Şeridi'ndeki gelişmelerden derin endişe duyuyoruz, *Anadolu Ajansı*, aa.com.tr, 7 Mayıs 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/almanya-basbakani-merz-gazze-seridindeki-gelismelerden-derin-endise-duyuyoruz/3560071>.

[7] Merz-Macron Görüşmesi: Almanya ve Fransa 'Ortak Savunma ve Güvenlik Konseyi' Kuracak, *euronews*, tr.euronews.com, 7 Mayıs 2025, <https://tr.euronews.com/my-europe/2025/05/07/merz-macron-gorusmesi-almanya-ve-fransa-ortak-savunma-ve-guvenlik-konseyi-kuracak>.

[8] Alexandra Brzozowski, Germanys Merz Only Offers Poland Train Talk, After France Gets Defence Pledge, *EurActiv*, euractiv.com, 7 Mayıs 2025, <https://www.euractiv.com/section/politics/news/germanys-merz-only-offers-poland-train-talk-after-paris-gets-defence-pledge/>.

[9] Almanya Başbakanı Merz: Rusya, güvenliğimiz için en büyük tehdit olmaya devam ediyor, *Anadolu Ajansı*, aa.com.tr, 7 Mayıs 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/almanya-basbakani-merz-rusya-guvenligimiz-icin-en-buyuk-tehdit-olmaya-devam-ediyor/3560421>.

[10] Almanyanın Yeni Yönetiminden Daha Sıkı Sınır Yönetimi Vaadi, *EuroNews*, tr.euronews.com, 30 Nisan 2025, <https://tr.euronews.com/2025/04/30/almanyainin-yeni-hukumetinden-daha-siki-sinir-kontrolu-vaadi>.

[11] Alexandra Brzozowski, Germanys Merz Only Offers Poland Train Talk, After France Gets Defence Pledge, *euractiv*, euractiv.com, 7 Mayıs 2025, <https://www.euractiv.com/section/politics/news/germanys-merz-only-offers-poland-train-talk-after-paris-gets-defence-pledge/>.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "AŞIRI SAĞ VE BAŞBAKAN MERZ ARASINDA: ALMANYA." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2025 / 21. Mayıs 13. Erişim Haziran 19, 2026. <https://avim.org.tr/tr/Analiz/ASIRI-SAG-VE-BASBAKAN-MERZ-ARASINDA-ALMANYA>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır